

पूर्वांचल

Purwanchal National Daily

◆ वर्ष : २७ ◆ अंक : ८५ ◆ पृष्ठ ४ ◆ बित्तमोड़ ◆ विसं २०७८ माघ २७ गते बिहीबार (Thursday, February 10, 2022) नेपाल सम्वत् १९४२ Web : www.purwanchaldaily.com ◆ मूल रु : ५/- भारतमा भारु : ४/-

विष्फोटक पदार्थ धन्दाको खुलासा

भारतबाट ल्याइएको विष्फोटक पदार्थ काँकरभिट्टाबाट यसरी पुरदैछ विष्चम नेपालसम्म

नरन्न ढकाल

बित्तमोड़, माघ २६। खुला सीमानाको फाइदा उठाउदै भारतबाट विभिन्न स्थानबाट विष्फोटक पदार्थ नेपाल भित्रिने गरेको खुलासा भएको छ। पूर्वी नाका काँकरभिट्टा हैदै परिचम नेपालसम्म विष्फोटक पदार्थ पुग्ने गरेको रहस्य खुलेको हो।

गत माघ १८ गते विष्फोटक पदार्थ फेला परेसंगै भ्रात्र प्रहरीले अनुसन्धानलाई तीव्रता दिएको थियो। सोही क्रममा विष्फोटक पदार्थ नेपाल भित्र्याउने व्यक्ति यार्दीबाट पकाउ परेसंगै विष्फोटक पदार्थ परिचम नेपालसम्म पुग्ने गरेको तथ्य खुलेको हो।

इलाका प्रहरी कार्यालय भ्रात्र बुधवार पत्रकार सम्मेलन गरेर पकाउ परेको व्यक्तिका बारेमा जानकारी गराएको हो। जिल्ला प्रहरी कार्यालय र इलाका प्रहरी काँकरभिट्टाको टोलीले २८ वर्षीय चिरण रोका मगरलाई माघ २१ गते यार्दीबाट पकाउ परेको विष्फोटक पदार्थ परिचम नेपालसम्म पुग्ने गरेको तथ्य खुलेको हो।

पकाउ परेका रोका मगर यार्दीबाटो रुमस्थित मालिका गाउँपालिका-२का बासिन्दा हुन्। उनले परिचममा दुग्गा उत्तरनका लागि विष्फोटक पदार्थ लगेको बयान प्रहरीलाई दिएका छन्। रोका मगरले यसअधी तीनपटक विष्फोटक पदार्थ नेपाल भित्र्याएको अनुसन्धानमा खुलेको प्रहरीको भनाइ छ। उनले ०७२, ०७५ र ०७५ सालमा नेपोलाइट र डेटोनेटर नेपाल भित्र्याएका थिए। त्यसबेता पनि भारतको दारिलिङ्मा ६ महिनामध्ये जेल परेका थिए भने काँकरभिट्टामा पकाउ परी धरैटीमा छुटेको जिल्ला प्रहरी कार्यालय भ्रात्राको प्रहरी नायब उपरिक्षक वसत ठाउक्ले जानकारी दिए।

प्रहरीका अनुसार रोका भारतको मेधालय राज्यको सिलोइको कोइलाखानीमा काम गर्ने मजदुर हुन्। उनले नेपोलाइट र डेटोनेटर प्रतिसेट भारतीय ३५ रुपैयामा खरिद गरी परिचम नेपालको दुग्गाखानीका टेकेदारलाई तीन हजार पाँच सय रुपैयाम्मामा बिक्री गर्ने गरेको थियो। तर, प्रहरी अनुसन्धानले वरामद विष्फोटक पदार्थ भारतको कोइलाखानीमा काम गर्ने मजदुर रोका मगरले त्याएको छ।

माघ १८ गते मोर्चीनगर-७ गैरीगाउँमा बालुवामा गाडिएको अवस्थामा सशस्त्र प्रहरी बलको टोलीले ८० वटा डेटोनेटर र ११ वटा नेपोलाइट एक्सप्लोसिभ वरामद गरेको थियो। रोकाको एक जना स्थानीयलाई सिटी रिक्साको व्याटी भनेर विष्फोटक पदार्थ नेपाल भित्र्याउने प्रयास गरेका थिए। तर, स्थानीयले शंका लागि खोरेत हेद्दा तारहु देखेपछि सशस्त्र प्रहरीलाई खबर गरेका थिए भने काँकरभिट्टामा पकाउ परी धरैटीमा छुटेको जिल्ला प्रहरी कार्यालय भ्रात्राको प्रहरी नायब उपरिक्षक वसत ठाउक्ले जानकारी दिए।

उनी विष्फोटक पदार्थ बोकेर १२ माघ पंकज सर्भसको बस चारेर शिलगढीसम्म आएको जनाइएको छ। भ्रात्रामा

‘हिमाल सुखापा परिषद्’ नामक भूमिगत सम्हूले दुई बटा शंकास्पद वस्तु राखेर स्थानीयलाई रसित बनाइरहेका बेता मेचीनगरमा ६० वटा डेटोनेटर र ‘नेपोलाइट एक्सप्लोसिभ’ लेखिएको विष्फोटक पदार्थ ९१ वटा वरामद भएको थियो। त्यही आधारमा वरामद विष्फोटक पदार्थ परिचम समूहले त्याएको हुनसक्ने आशंका गरिएको थियो। तर, प्रहरी अनुसन्धानले वरामद विष्फोटक पदार्थ भारतको कोइलाखानीमा काम गर्ने मजदुर रोका मगरले त्याएको भेटाएको छ।

कहिले कहिले के गरे रोकाले ?

रोकाले यसअधी पनि पटक-पटक विष्फोटक पदार्थ नेपाल भित्र्याउने गरेको प्रहरीको अनुसन्धानबाट खलेको जनाइएको छ। २०७२ सालमा भारतको मेधालय राज्य दार्जीलिङ्मा लेपार्नीमा बालुवामा एक सय ३५ थान डेटोनेटर र दुई सय एक थान नेपोलाइटसहित पकाउ गरी शिलगढी कारागारमा छ। उनको ५० थान डेटोनेटर र एक सय ९९ थान (बाँकी अन्तिम पृष्ठमा)

अनुसन्धानबाट खुलेको छ।

उनले स्थानीयको रुम र बागलुडको तारा खोला, खोला खंकाको दुग्गा खानीका टेकेदारलाई प्रतिसेट आठ सय रुपैयाम्को दरले बिक्री गरेका थिए। त्यस्तै २०७४ सालमा पनि सिलोडबाट ५० सेट नेपोलाइट र डेटोनेटर खरिद गरी स्थानीयको रुमको एक दुग्गा टेकेदारलाई एक हजार रुपैयाम्का दरले बिक्री गरेको खुलेको छ।

रोका २०७५ साल चैत ११ गते सिलोडबाट विष्फोटक पदार्थ नेपोलाइट र डेटोनेटर चार सय सेट खरिद गरी ल्याउने क्रममा भारतको परिचम वंगाल राज्य दार्जीलिङ्मा लेपार्नीमा बारातीय प्रहरीको चेकजाँचका क्रममा एक सय ३५ थान डेटोनेटर र दुई सय एक थान नेपोलाइटसहित पकाउ गरी शिलगढी कारागारमा छ। उनको सम्मानना जेल परेका थिए।

उनको ५० जान डेटोनेटर र एक सय ९९ थान (बाँकी अन्तिम पृष्ठमा)

लाखौंको लत्ताकपडा बरामद

भ्राता, माघ २६। पूर्वी नाकाबाट भन्सार छलेर नेपाल भित्र्याएको करिब १० लाख मूल्य बराबरको लत्ताकपडा प्रहरीले बरामद गरेको छ।

जिल्ला प्रहरी कार्यालय भ्राताबाट खटिएको प्रहरी टोलीले विशेष सूचनाको आश्रामा मेचीनगर नगरपालिका-१ स्थित वौद्धमोड निजीकैबाट ९ लाख ३० हजार मूल्य बराबरको लत्ताकपडा बरामद गरेको प्रहरी कार्यालय भ्राताबाट जानकारी दिए।

मेचीनगरको तिरीड र भूकृती आसपासको सीमा नाकाबाट भन्सार छलेर नेपाल भित्र्याएको ७ पोका कपडा भ्यान चालकले भूकृतीबाट लोड गरेर ईटाभिट्टाको बाटो हुन्दै वित्तमोडताफ लगिरहेका जानकारी दिए।

(बाँकी अन्तिम पृष्ठमा)

गिटी बालुवा चालेलाई जेसीजले दियो सहायक सामग्री

अञ्जनधारा, माघ २६। अञ्जनधारा जेसीजले खोलामा गिटी बालुवा चालेर जीविकापार्जन गर्ने मजदुरलाई बुधवार आवश्यक सामग्री प्रदान गरेको छ।

अञ्जनधारा-७ स्थित विरीडमा एक कार्यक्रमकारीच खोलामा जीविकोपार्जन गर्ने मजदुरलाई आवश्यक पर्ने तार जानी र वेल्चा वितरण गरिएको छ। अञ्जनधारा-७का अध्यक्ष नवराम दुग्गानाको प्रमुख आतिथ्यमा भएको कार्यक्रम वर्ष २०२२का अध्यक्ष भीमसाहुद्वारा कुरु

(राजा) को अध्यक्षतामा भएको थियो। कार्यक्रममा विशिष्ट अतिथि अञ्जनधारा जेसीजले पूर्वाध्यक्षहरू दिवानीन राई, प्रलाल दुग्गानाले जेसीज टिमप्रति आधार प्रकट गर्दै अञ्जनधारालाई उचाइमा पुरायाउन नयाँ कार्यक्रम बनाउदै जान आग्रह गरेको थिए। कार्यक्रम संयोजक भवानी बालुवाले अहिलेलाई खोलामा काम गर्ने २५ जना मजदुरलाई सामग्री वितरण गरिएको र नपुगेका मजदुरका लागि (बाँकी अन्तिम पृष्ठमा)

त्रिभुवन विश्वविद्यालय
केन्द्रीय प्रविधि क्याम्पस, धरान
वार वर्ष (सेमेस्टर प्रणाली) स्नातक तह

B.Sc. Nutrition and Dietetics
कार्यक्रममा नयाँ विद्यार्थी भर्ना सम्बन्धी अत्यन्त जरूरी सुचना

शैक्षिक योग्यता
I.Sc. उत्तीर्ण, १०+२ विज्ञान संकाय उत्तीर्ण वा CTEVT बाट तिन वर्ष डिप्लोमा इन फुड एण्ड डेरी टेक्नोलॉजीमा दोश्रो श्रेणीमा उत्तीर्ण।

आवेदन फारम
२०७८ साल फाल्गुन १३ गते सम्म

प्रवेश परीक्षा शुल्क
रु. २,३००। -

प्रवेश परीक्षा मिति
पछि तोकिनेछ

नोट: फारम भर्न क्याम्पसको वेबसाइट www.cctdharan.edu.np मा गएर online भर्न सकिनेछ वा क्याम्पसमा आएर पनि भर्न सकिनेछ।

क्याम्पस प्रमुख
केन्द्रीय प्रविधि क्याम्पस, हात्तिसार
धरान-१४, सुबर्सरी
फोन :०१५-५७०२१८, ५७६५३०, ५८४२४४५६७९
Email: cctdharan14@gmail.com | www.cctdharan.edu.np

यस क्याम्पसमा अध्यापन हुने विषयहरू : B.Sc.CSIT, BIT, B.Tech Food Technology, B.Sc. General, M.Tech Food Technology M.Sc Microbiology

बेचिएकी महिलाको उद्धार

काठमाडौं, माघ २६। भारतको सिमलामा धरेलु कमदारका रुपमा बेचिएकी एक महिलाको माइती नेपाल कञ्चनपुरले उद्धार गरी महेन्द्रनगर पुच्चाएको छ। सिमलामा स्थात फार्म सञ्चालन गरिरहेका साहुको धरेलाई बारतीय प्रहरीको साथीयोगमा महिलाको पांच महिनापछि सकुल राजीव गांधी भाइलाई दिएको छ। माइती नेपाल कञ्चनपुरका भराउ भराउ रहेको छ।

सिमलामा उद्धार गरी विभिन्न व्यवसायिक प्रतिष्ठानात करोडौं ठारी गरी फरार

बोल्ड मोडल नम्रता मल्ल

पछिल्लो समय मोडल नम्रता मल्ल चर्चामा छिन् । लाता मंगेशकरले करिब ५० वर्षअधि गाएको गीत 'दो धूट' को भोजपुरी रिमिक्सको म्युजिक भिडियोमा देखिएकी थी मोडल गीतमा पनि अत्यन्तै बोल्ड देखिएकी छिन् । खेसारी लाल यादवको भोजपुरी रिमिक्समा बोल्ड देखिएकी थी मोडल वास्तविक जीवनमा पनि अत्यन्तै बोल्ड छिन् ।

नम्रताको बोल्ड रूपकै कारण यो भोजपुरी गीत अहिलेसम्म २९ मिलियनभन्दा धेरै हेरिएको छ । कही दिन अधिसम्म यो गीत भारतमा युट्युब ट्रेन्डिंगमा थियो ।

यो गीतको भिडियोमा देखिएकी नम्रता बेली डान्सर तथा मोडल हुन् । उनी सामाजिक संजालमा पनि निकै सक्रिय छिन् । इन्स्ट्राग्राममा मात्र उनका १.३ मिलियनभन्दा धेरै फोलोअर छन् । नम्रताले यो गीतको म्युजिक भिडियोको सुटिड एकै टेकमा पूरा गरेकी थिइन् ।

असार ३ मा चिसो मान्छे'

वैशाख ३० गतेवाट प्रदर्शनमा आउने भनिएको फिल्म 'चिसो मान्छे' एक महिना पछाडि सरेको छ । अब यो फिल्म आउँदै असार ३ गतेवाट प्रदर्शन हुनेछ ।

सरकारले वैशाख ३० गते स्थानीय तहको निर्वाचन गर्ने घोषणा गरेपछि निर्माण टिमले फिल्मको रिलिज सरेको हो । फिल्मको नया प्रदर्शन मिति घोषणासँगै अभिनेत्री स्वर्णस्तमा खडकाको लुक्स पोस्टर पनि सार्वजनिक गरिएको छ ।

पोस्टरमा स्वर्णस्तमा अहिलेसम्मकै भिन्न लुक्समा देखिएकी छन् । उनलाई एकै पटकमा ठम्याउन समेत मशिकल वर्ष । रातो करिया बेरेकी उनले बाउला च्याटिएको पुरानो चौबन्दी चोली लगाएकी छन् । घाँटीमा पहेंलो रंगको पोतो, नाकमा साधारण बुलाकी र निधारमा रातो रंगको टीका लगाएर देखिएकी उनको अनुहारको

भावले थकान, निराशा, चिन्ता, पीडा लगायत धेरै कुरा भन्दा ।

भर्मिला पाउडेको लगानीमा निर्माण भएको फिल्ममा स्वर्णस्तमाका अलावा अर्पण थापा, देशभूत खनाल, आशान्त शमा, भक्तेन बीसी लगायतका कलाकारहरूको पाति अभिनय छु फिल्मको

निर्देशन, कथा, पटकथा, संवाद र छायांकन दीपेन्द्र के. खनालको हो । 'पश्चित प्रसाद र आमा' जस्तो उम्दा फिल्म दिएका रीपेन्द्रले 'चिसो मान्छे' कस्तो बनाएका छन्, धेरेमा कौतुकलाई पनि छ ।

कार्यको अभिनय छु फिल्मको

दर्ता भयो । पूर्वीडीआईजी खेरेलका अनुसार लागू औपचार्य गुण भएको बन्सर्पति मान्दै 'हानिकारक' स्मूहावाट हटाएपछि नेपालमा पनि यस्यायाको प्रतिवन्ध फुकुवा गर्ने विषयमा बहस शुरू भयो ।

कार्यको अभिनय छु फिल्मको

दर्ता भयो ।

उनी भन्दून् भन्दूलयले भएका कानूनलाई

कार्यान्वयन गराउनतिर ध्यान दिन पर्ने हो । अहिले

पर्नार्थक अपार्टमेन्ट

खुला थाएको छ ।

तर, नया गीतावधि बनाउन भन्दून भन्दू

सुन्न भयो ।

उनी भन्दून् भन्दूलयले भएका कानूनलाई

कार्यान्वयन गराउनतिर ध्यान दिन पर्ने हो ।

अहिले

पर्नार्थक अपार्टमेन्ट

खुला थाएको छ ।

तर, नया गीतावधि बनाउन भन्दून भन्दू

सुन्न भयो ।

उनी भन्दून् भन्दूलयले भएका कानूनलाई

कार्यान्वयन गराउनतिर ध्यान दिन पर्ने हो ।

अहिले

पर्नार्थक अपार्टमेन्ट

खुला थाएको छ ।

तर, नया गीतावधि बनाउन भन्दून भन्दू

सुन्न भयो ।

उनी भन्दून् भन्दूलयले भएका कानूनलाई

कार्यान्वयन गराउनतिर ध्यान दिन पर्ने हो ।

अहिले

पर्नार्थक अपार्टमेन्ट

खुला थाएको छ ।

तर, नया गीतावधि बनाउन भन्दून भन्दू

सुन्न भयो ।

उनी भन्दून् भन्दूलयले भएका कानूनलाई

कार्यान्वयन गराउनतिर ध्यान दिन पर्ने हो ।

अहिले

पर्नार्थक अपार्टमेन्ट

खुला थाएको छ ।

तर, नया गीतावधि बनाउन भन्दून भन्दू

सुन्न भयो ।

उनी भन्दून् भन्दूलयले भएका कानूनलाई

कार्यान्वयन गराउनतिर ध्यान दिन पर्ने हो ।

अहिले

पर्नार्थक अपार्टमेन्ट

खुला थाएको छ ।

तर, नया गीतावधि बनाउन भन्दून भन्दू

सुन्न भयो ।

उनी भन्दून् भन्दूलयले भएका कानूनलाई

कार्यान्वयन गराउनतिर ध्यान दिन पर्ने हो ।

अहिले

पर्नार्थक अपार्टमेन्ट

खुला थाएको छ ।

तर, नया गीतावधि बनाउन भन्दून भन्दू

सुन्न भयो ।

उनी भन्दून् भन्दूलयले भएका कानूनलाई

कार्यान्वयन गराउनतिर ध्यान दिन पर्ने हो ।

अहिले

पर्नार्थक अपार्टमेन्ट

खुला थाएको छ ।

तर, नया गीतावधि बनाउन भन्दून भन्दू

सुन्न भयो ।

उनी भन्दून् भन्दूलयले भएका कानूनलाई

कार्यान्वयन गराउनतिर ध्यान दिन पर्ने हो ।

अहिले

पर्नार्थक अपार्टमेन्ट

खुला थाएको छ ।

तर, नया गीतावधि बनाउन भन्दून भन्दू

सुन्न भयो ।

उनी भन्दून् भन्दूलयले भएका कानूनलाई

कार्यान्वयन गराउनतिर ध्यान दिन पर्ने हो ।

अहिले

पर्नार्थक अपार्टमेन्ट

खुला थाएको छ ।

तर, नया गीतावधि बनाउन भन्दून भन्दू

सुन्न भयो ।

उनी भन्दून् भन्दूलयले भएका कानूनलाई

कार्यान्वयन गराउनतिर ध्यान दिन पर्ने हो ।

अहिले

पर्नार्थक अपार्टमेन्ट

खुला थाएको छ ।

तर, नया गीतावधि बनाउन भन्दून भन्दू

सुन्न भयो ।

उनी भन्दून् भन्दूलयले भएका कानूनलाई

कार्यान्वयन गराउनतिर ध्यान दिन पर्ने हो ।

अहिले

पर्नार्थक अपार्टमेन्ट

खुला थाएको छ ।

तर, नया गीतावधि बनाउन भन्दून भन्दू

सुन्न भयो ।

उनी भन्दून् भन्दूलयले भएका कानूनलाई

अनुभवले नै सिकाउँछ

गएको हप्ता अर्थात् माघ २० गते भाषा मेचीनगरको एसएस पुटवेयर उद्योगमा आगलागी हुँदा आठ करोडभन्दा बढीको क्षति भयो । उद्योगीको आर्थिक तथा मानसिक क्षतिको भ्रष्टाई कसरी हुँदै थाह छैन । तर, उक्त घटनाले भाषाको सर्वाधिक जनसंख्या भएको, बढी चर्चामा रहेको मेचीनगर नगरपालिका र त्यसको नेतृत्वदेखि जनप्रतिनिधिहरू आलोचनामा परे । ठूलो भूगोल समेत भएको मेचीनगर नगरपालिकाले हुनसक्छ विपद्को सम्भावनाको आंकलन गरेरै दुई वटा वारुण्यन्व सञ्चालनमा ल्याएको थियो । तर, दुर्भाग्य होता सायद आवश्यकता परेको बेला ती सञ्चालन हुन सकेन् । भनिन्दू- 'विपद बाजा बजाएर आउँदैन', त्यही भएर होला जुत्ता उद्योगमा अचानक आगलागी भयो र तत्काल स्थानीय तहमा रहेको वारुण्यन्वले काम गर्न सकेन, टाडाबाट आउँदा आउँदै आगोले विराट रूप लियो र उद्योगका सञ्चालकले अकल्पनीय क्षति व्य्होर्न बाध्य हुनपर्यो ।

सर्वत्र आलोचना भएपछि नगरपालिकाले दुःख प्रकट गर्नु र सकेको सह्योग गर्ने प्रतिबद्धता जनाउनुको विकल्प पनि भएन । स्थानीय तहलाई यो र यस्ता अलेक प्राकृतिक एवम् दैवी विपत्तिमा काम गर्न सहज होस् भन्ने उद्देश्यले विपद जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐलको व्यवस्था गरिएको छ । जसको अध्यक्षमा पालिका प्रमुख रहेका हुन्दैन् । आपत् जुनसुकै बेला आउन सक्छ ठानेर विपद व्यवस्थापन समितिलाई चलायमान बनाउनुपर्य । त्यसका लागि आवश्यक जनशक्ति, यान्त्रिक साधन तथा उपकरण दुरुस्त राख्नुपर्य हुन्दै । तर, 'चोर आएको दिन विस्याहार' भयो र आगलागीले कल्पनातीत क्षति गरायो ।

मानिस अनुभवबाटै सिकेर अधि बढ्ने प्राणी हो । नगरपालिकाले पनि त्यसलाई अनुभूत गर्दै आगामी दिनमा विपद्हरूको सामना गर्ने प्रतिबद्धतासहितको रणनीति तयार गरेको छ । आउने महिनाहरूमा आगलागीको जोखिम उच्च रहन्दै । त्यसको सामना गर्न 'जलभप्टार'को व्यवस्था गर्ने समितिले निर्णय गरेको छ । त्यस्तै वारुण्यन्वलाई दुरुस्त राख्ने, सचेतनामूलक कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने र जोखिम न्यूनीकरणका लागि सरोकारवाला निकायहरू खालेपानी, उद्योग वाणिज्य संघ, जनपद, सशस्त्र प्रहरी, नेपाली सेनाहरूसँग समन्वय तथा सहकार्य गरी जोखिम न्यूनीकरणमा लाग्ने प्रतिबद्धता जनाइएको छ । बैठकले विपद्मा परेकाहरूलाई आर्थिक, भौतिकदेखि प्राविधिक सहयोग गर्ने निर्णय समेत गरेको छ । दुर्घटना र विपद जहाँ र जहिले हुनसक्ने तथ्यलाई मनन गरी न्यूनीकरणको तयारीमा लाग्न बुद्धिमानी निर्णय हो ।

व्यवस्थापिका तथा संवैधानिक आयोगहरूले अपनाउनुर्म सर्वमान्य सिद्धान्तहरूको व्यवस्थापन गर्ने, गराउने संवैधानिक दायित्व लोक सेवा आयोगलाई प्राप्त छ या छैन भने स्पष्ट व्यवस्था गरिनुपर्छ । राज्यका सबै अंग कार्यपालिका, न्यायपालिका, व्यवस्थापिका तथा संवैधानिक आयोगहरूको सञ्चालनमा लाग्ने व्यवस्थापन गर्ने, अधिकारी अधिकारीहरूले जनशक्ति छाउटोको कार्य गर्दै आएको लोक सेवा आयोगहरूले नियमित प्राप्त छ सबै राज्यका सार्वजनिक सेवा आयोगहरूले मुलुकको संवैधानिक लोक सेवा आयोगलाई नै मुख्य आधार मेस्टिङ भान्दै आएका पाइन्छ ।

प्रशासनीयद-विज्ञालको गम्भीररूपमा ध्यानाकर्षण नभएको कर्मचारीतन्त्रबाटे जे-जति बहस, अन्तरक्रिया हुनुपर्ने हो, त्यात छलफल भएको पाइन्दैन । कर्मचारीतन्त्र समस्या नै समस्याले जेलएको छ र जटिलता पनि त्यात नै छ । भएका सुधार पर्नि मन-परिस्थितीका रूपो रोग खुल्नामा मलम लगाए र्हे हुँदै आएको छ । लोक सेवा आयोग आँख पूर्ण सार्वजनिक सेवा, निजामती सेवाको विकास तथा जवाफदेहिताबाटे धेरै स्पष्ट भएको देखिँदैन ।

संघीयता कार्यान्वयनमा प्रतेक प्रदेशमा लोक सेवा आयोग रहने व्यवस्था छ । प्रदेश लोक सेवा आयोगको गठन, काम, कर्तव्य र अधिकार प्रदेश कानून बमोजिम हुने भनिए पनि प्रदेश कानून बनाउने प्रयोजनका लाग्नी संघीय संसदले केन्द्रीय लोक सेवा आयोगको कानून बनाई आधार र मादेङ निर्धारण गर्ने भनिएको छ । नेपाल जस्तो सानो देशमा आयोग र तिनका लाग्ने लोक सेवा एकसठियै वार्षिक प्रतिवेदन २०७७ लेख्न- 'संघीयानिक हक, अधिकार र मर्यादाको सीमामा राखिएको लोक सेवा आयोगको जन्म तथा स्थापना नै मुलुकको सार्वजनिक सेवाको मेस्टिङ भान्निने निजामती सेवाको व्यवस्थापनका लाग्नी उपयुक्त उमेदवार छौटो गर्ने काम, कर्तव्य र अधिकार सुनिश्चित गर्न आयोगको स्थापना भएको हो ।'

राजनीतिक आरोह-अवरोह तथा क्षणिक राजनीतिक स्वार्थबाट सार्वजनिक प्रशासन ध्वन्त हुँदै गएको परिणामस्वरूप पछिल्लो संघीयानिक अध्यासमा आयोगको भूमिका बदाइएको हो । यसरी निजामती सेवाको पद बालेको नेपाली सेना, नेपाल प्रहरी, सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल, अन्य संघीय सरकारी सेवा र संघीत संसाधार्को पदमा (शिक्षक सेवा तथा विश्वविद्यालय सेवा बालेको) पदरूपीका लाग्नी लिएने तिथिवित परीक्षाहरूमा समेत लोक सेवा आयोगको संलग्नता हुने संघीयानिक व्यवस्थापनका व्यवस्था ।

शिक्षक सेवा र विश्वविद्यालय सेवा आयोगले समेत लोक सेवा आयोगको स्तरीय मादेङको पालना गर्न, गराउन उपयुक्त गराइएको पाइन्छ । यसरी समग्रमा नेपाल सरकारबाट निर्वातिभरण पाइने पदमा लोक सेवा आयोगको परामर्शीबन्ना स्थानीय सियुरिजिटी गरिए छैन स्पष्ट भनिएको पाइन्छ । राज्यका कार्यपालिका, न्यायपालिका, व्यवस्थापिका तथा संघीयानिक आयोगहरू (राष्ट्रिय मानव अधिकार आयोग बालेको) सबैतर निजामती सेवाको कहीं सेवा सम्पूर्णको बलियो पकड र नियन्त्रण भएको देखिँन्छ ।

सियो बलियो नभए के हुन्छ ?

तर, देशको सांस्कृतीय प्रणाली, विकास र समृद्धि, निर्णय क्षमता र नितज्ञाहरूको परामर्श अध्ययन एवम् सुशासनका कथा व्याप्त र भ्रष्टाचारका अनागिन्ता घटनावालीहरूको विश्वेषण गर्दा लोक सेवा आयोगका उमेदवार छौटो परीक्षा तथा सिफारिस रामदेङ काम पर्याप्त लाई होइनन् कि ? भने लान थालेको छ । सार्वजनिक सेवाको उत्कृष्ट उदाहरण तथा विश्वविद्यालय सेवा बालेको पदरूपीका लाग्नी लिएने तिथिवित परीक्षाहरूमा उपयुक्त हुन्छ । तर, व्यवहारमा सरकारी क्षेत्र तथा तिनका लेतुवाटबाट प्रयः प्राप्त लाग्नी लिएने वालिए पनि अपार्वारिकता निवाह मात्र गर्ने र दिइएको भएको पाइन्छ । आग्रहको मधुर स्वरमा भविष्यमा नेपाल सरकारबाट विचारित नहोस् भनी लोक सेवा आयोगले नियन्त्रित नहुने भएको छ । तर, व्यवहारमा सरकारी क्षेत्र तथा तिनका लेतुवाटबाट प्रयः प्राप्त लाग्नी लिएने वालिए पनि अपार्वारिकता निवाह मात्र गर्ने र दिइएको भएको पाइन्छ । आग्रहको मधुर स्वरमा भविष्यमा नेपाल सरकारबाट विचारित नहुने अपेक्षा आयोगको छ ।

संघीय निजामती सेवा भएको भूमिका बढी अधिकारीहरूले नियन्त्रित नहुने भएको छ । यसरी संघीय निजामती सेवाको सुधारको सुधारको विवरणमा ६३०२० वर्षमा परिवर्तन एकलाई विवरणमा लिएने गर्ने भएको छ । यसरी संघीय नियन्त्रित नहुने भएको छ ।

यसरी संघीय नियन्त्रित नहुने भएको छ ।

स्थानीय गर्न, संघाठनभित्र रचनात्मक अनुसासन कायम गर्न, वृत्त विकासलाई व्यवस्थित गर्ने र कर्मचारीहरूलाई मनोमानी कारबाहीबाट संरक्षण गरेको छ ।

कार्यपालिका, न्यायपालिका, व्यवस्थापिका तथा संघीयानिक आयोगको शाकी, सता र सामाजिको विभागबाट विचारित नहुने स्वतन्त्र संघीयानिक निकायको उपर्याहरू लोक सेवा आयोगलाई स्थानीय परिवर्तन गर्ने मुलुकको संघीयानिक सेवाको विवरणमा लिएने वालोको छ । तर, व्यवहारमा सरकारी क्षेत्र तथा तिनका लेतुवाटबाट प्रयः प्राप्त लाग्नी लिएने वालिए पनि अपार्वारिकता निवाह मात्र गर्ने र दिइएको भएको पाइन्छ । आग्रहको मधुर स्वरमा भविष्यमा नेपाल सरकारबाट विचारित नहुने भएको छ ।

सरकारी संस्थामा परम्परागत संगठनात्मक सोपान र नियन्त्रणमा काम गर्ने संस्थाभन्दा, विभागीय संगठनात्मक बढी स्वायत्त संस्थाहरू निर्माण गर्नुपर्याप्त अर्धेरसरकारी संस्था वा वैरिविभागीय स्वायत्त संस्थाहरू गठन गर्ने कानून निर्माण गर्ने सकिन्ता हो ।

सरकारी संस्थामा परम्परागत संगठनात्मक सोपान र नियन्त्रणमा काम गर्ने संस्थाभन्दा, विभागीय संगठनात्मक बढी स्वायत्त संस्थाहरू निर्माण गर्नुपर्याप्त अर्धेरसरकारी संस्था वा वैरिविभागीय स्वायत्त संस्थाहरू गठन गर्ने कानून निर्माण गर्ने सकिन्ता हो ।

सरकारी संस्थामा परम्परागत संगठनात्मक सोपान र नियन्त्रणमा काम गर्ने संस्थाभन्दा, विभागीय संगठनात्मक बढी स्वायत्त संस्थाहरू निर्माण गर्नुपर्याप्त अर्धेरसरकारी संस्था वा वैरिविभागीय स्वायत्त संस्थाहरू गठन गर्ने कानून निर्माण गर्ने सकिन्ता हो ।

सरकारी संस्थामा परम्परागत संगठनात्मक सोपान र नियन्त्रणमा काम गर्ने संस्थाभन्दा, विभागीय संगठनात्मक बढी स्वायत्त संस्थाहरू निर्माण गर्नुपर्याप्त अर्धेरसरकारी संस्था वा वैरिविभागीय स्वायत्त संस्थाहरू गठन गर्ने कानून निर्माण गर्ने सकिन्ता हो ।

